

Coimisiún na Scrúduithe Stáit

An Ardteistiméireacht 2011

**Aistriúchán
Ar Scéim Mharcála**

STAIR

Ardleibhéal

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT **2011**

SCÉIM MHARCÁLA

STAIR **AN NUA-AOIS**

ARDLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (RSR)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Lua na bhfoinsí = 6 mharc

Gnéithe eile = 9 marc

Lua na bhfoinsí

Iarrtar trí fhoirse chuí a lua.

Gach foirse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar + teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (m.sh. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoirse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’ ROE/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an cur chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé/sí i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3

Go maith = 2

Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinse GO LÉIR

go sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 marc
réasúnta = 9-12 marc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinse

go sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 marc
go maith = 9-11 marc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 marc

Gan ann ach tagairt d'fhoinse AMHÁIN

ar fheabhas = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 marc
réasúnta = 2-3 marc
go lag = 0-1 marc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 marc – Mar</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Lag:</i> 0-3
<i>Cur i Láthair – 10 marc</i> Litearthacht Loighciúlacht Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10

Go han-mhaith: 7-8

Go maith: 5-6

Réasúnta: 3-4

Lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD-BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Hataí babhlaeir, saiseanna corcairdhearga, cufaí móra 5M
- (b) Bannaí fliúiteanna agus bannaí drumáí, tiúineanna Protastúnacha amhail “The Wearing of the Sash” agus “Derry’s Walls” 5M
- (c) Mar go raibh breathnóirí agus Printísigh ag féachaint síos nó ag stánadh orthu ó na huchtbhallaí 5M
- (d) “Will Ye No’ Come Back Again” 5M

2. Comparáid (20 mharc)

- (a) Ní mór baint a bheith ag na tuairimí le Doiciméad A. D’fhéadfadh an freagra a rá go mbréagnaíonn Doiciméad A an cur síos ar an bparáid i nDoiciméad B mar “mórshiúl sollúnta” nó d’fhéadfadh sé a rá go dtacaíonn sé leis.

Bréagnaítear i nDoiciméad A an cur síos ar an bparáid mar “mhórshiúl sollúnta” mar seo a leanas:

Luaitear i nDoiciméad A “féile tíre iontach” le “greann maith”, rud nach bhfuil ina “mhórshiúl sollúnta”

Dar le Doiciméad A, tar éis na seirbhíse bhí “an t-aer líonta le ceol”, agus bhí bannaí “ag pumpáil amach na dtiúineanna traidisiúnta”, rud a dhealaíonn a bheith níos croíúla nó níos corraithí ná a bheith “sollúnta”.

Tacaíonn Doiciméad A leis an cur síos ar an bparáid mar “mhórshiúl sollúnta” mar seo a leanas:

“Meirgí ar foluain”/”éidí traidisiúnta á gcaitheamh acu” léiríonn sé sin go raibh na mairseálaithe i ndáiríre faoi stádas = sollúnta;

“claimhte nochta” = dáiríre =sollúnta; a bheith “srianta” agus a bheith “diongbháilte” = dáiríre agus sollúnta na suilcí a mholtar

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc

Go han-mhaith = 7-8 marc

Go maith = 5-6mharc
mharc

Réasúnta = 3-4 mharc

Lag = 0-2
10M

Freagra nach dtugtar ach aon chúis amháin ann = uasmhéid 8M

- (b) Ní mór do bharúlacha bheith bainteach leis na Printísigh **agus** muintir Thaobh an Bhogaigh . Glac le féiniúlacht, cultúr, polaitíocht agus seicteachas mar ghnéithe de reiligiún.

Na Printísigh:

Bhí reiligiún tábhachtach do na Printísigh cionn is gur fhreastail slua mór ar sheirbhís eaglaise maidin an mhórshiúil
D'éiligh an tseanmóir srianadh i dtreo daoine ó reiligiúin éagsúla, rud a léiríonn urraim do reiligiún i gcoitinne
Tá an t-éileamh le haghaidh dílseachta i gcosaint na hoidhreachta Protastúnaí ina chomhartha láidir maidir le cé chomh tábhachtach a bhí creideamh dóibh go stairiúil
Sheinn na bannaí leaganacha síora de thiúineanna Protastúnacha amhail “The Wearing of the Sash” agus “Derry’s Walls”
Trína bheith gléasta suas ina gcuid éidí is fearr, d’fhéadfadh sé sin urraim ar leith a thaispeáint i leith na Sabóide agus i leith an reiligiúin i gcoitinne

Muintir Thaobh an Bhogaigh:

D’fhan formhór na gCaitliceach sa bhaile, ag cloí le héilimh cheannairí Caitliceacha measartha. Léiríonn sé seo urraim dá reiligiún féin.
Bhí Caitlicigh tuirseach den mhéid a mhothaigh siad a bheith ina chaithréimeacht Phrotastúnach, rud a léirigh go raibh an tsochaí seicteach agus go raibh reiligiún tábhachtach
Glac le haon cheangal idir muintir Thaobh an Bhogaigh agus féiniúlacht, cultúr, polaitíocht agus seicteachas mar léiriú go raibh reiligiún tábhachtach dóibh.

Marcáiltear gach grúpa (Na Printísigh agus Muintir Thaobh an Bhogaigh) mar seo a leanas:-

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc
Réasúnta = 2 mharc Lag = 0-1 mharc
10M

Freagra nach luann ach aon ghrúpa amháin = uasmhéid 5M

3. *Criticeas* (20 mharc)

- (a) Ní mór baint a bheith ag na tuairimí le Doiciméad A **agus** B

Cuirtear síos i nDoiciméad A ar mháirseáil na bliana 1967 mar “fhéile tíre iontach” le “greann maith”, ócáid cheolmhar dhathúil shóisialta agus traidisiúnta nach raibh ag iarraidh aon duine a chiontú
Cuirtear síos i nDoiciméad B ar mháirseáil na bliana 1969 mar cheann a bhí luchtaithe le teannas, agus go raibh muintir Chaitliceach Thaobh an Bhogaigh “tinn de Phrotastúnaigh agus de chordúin na bPóilíní agus d’fhorthairgeoirí círéibe agus de bhualadh drumáí”, agus iad faoi smacht chaithréimeacht na máirseálaithe agus ghléasra slándála an stáit

Ní raibh Caitlicigh mar chuid den ócáid thraidisiúnta, agus d'fhan siad sa bhaile agus iad "feargaithe, cantalach agus eaglach"
Bhí na hócáidí idirlinne i dTuaisceart Éireann 1967-1969 ina gcúis shoiléir le teannas seicteach agus le trinsiú an dá phobal i nDoire

Marcáiltear ar scála aistritheach as 10:

Sármhaith = 9-10 marc Go han-mhaith = 7-8 marc Go maith = 5-6 mharc
Réasúnta = 3-4 mharc Lag = 0-2 mharc 10M

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = Uasmhéid 5M

- (b) Láidreachtaí agus laigí a bhaineann le saothar iriseoirí mar ábhar d'fhoinsí staire de réir mar a chonacthas sna doiciméid **a tugadh**

Tuairisciú firiciúil nó píosaí datha/barúla?

Airbheartaíonn an dá dhoiciméad araon a bheith ina gcuntais fhíriciúla ar mháirseálacha na bPrintíseach, 1967 agus 1969. Sa mhéid is go gcloíonn tuarascálacha leis na fíricí bíonn siad úsáideach do chruinneas stairiúil. Má théann cuntais an iriseora thar na fíricí agus isteach i réimse na barúla, seans go mbeidh siad níos teoranta maidir lena gcuid úsáideachta.

Is í laidreacht chuntas an iriseora go bhfuil sé láithreach agus go dtugann sé léargas ar conas mar a bhí sé ann amhail is dá mbeifeá féin ann.

Laige ná nach bhféadann sé é féin dul níos faide ná sin. Ní fhéadann sracfhéachaint ar ócáid i dtuarisc nuachta comhthéacs stairiúil a thabhairt, comhthéacs ar féidir a fháil ó fhás aníos sa traidisiún nó ó thaighde stairiúil

Má fhéadaimid muinín a bheith againn as an iriseoir aonair cóip neamhlaofa atá cóir do gach taobh a thabhairt, beidh fianaise den sórt sin luachmhar - ach is éadóigh go bhféadfaimid

Marcáiltear láidreachtaí agus laigí ar leithligh mar seo a leanas:-

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc
Réasúnta = 2 mharc Lag = 0-1 mharc
10M

4. *Comhthéacsúchán (40 marc)*

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus / nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic / ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = 4 mharc ar a mhéad)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 marc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc
Go han-mhaith: 11-13 mharc
Go maith: 6-10 marc
Réasúnta: 4-5 mharc
Lag: 2-3 mharc
An-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí is iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceisteanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (100 marc)
agus
Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (200 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar, maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfídh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (i) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus / nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ii) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (iii) Gné a bhaineann le topaic / ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (iv) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (v) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (vi) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (vii) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = 4 mharc ar a mhéad)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC) (Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 marc Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairíochta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 marc Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc Eolas teoranta / ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc Gan tábhacht / Gan baint le hábhar / botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) (Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchtairíocht fhorleiththeadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc Go han-mhaith – ach gan é sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchtairíocht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, m.sh: tráchtairíocht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Lag: 10-15 marc Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
An-lag: 0-9 marc Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailíse a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?
- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Nótaí ar thopaicí aonair

ROINN 2: ÉIRE: (100 marc)

Freagair ceist amháin as ceann **amháin** de na cúig thopaic thíos.

Éire: Topaic 1

Éire agus an tAontas, 1815-1870

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Conas a thosaigh an Gorta agus cén fáth ar mhair sé chomh fada?)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 2

Gluaiseachtaí ar son leasú polaitíochta agus sóisialta, 1870-1914

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Na hiarrachtaí a rinneadh chun Rialtas Dúchais a bhaint amach agus cén fáth nár éirigh leis na hiarrachtaí sin)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3

Ar thóir an fhlaithis agus tionchar na críochdheighilte, 1912-1949

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4

Diaspóra na hÉireann, 1840-1966

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth a ndeachaigh an oiread sin Éireannach ar imirce chuig na Stáit Aontaithe agus cé chomh mór agus a comhshamhláíodh iad)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

An rialtas, an geilleagar agus an tsochaí i bPoblacht na hÉireann, 1949-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: DHÁ ghné (ballraíocht sna NA + ballraíocht i gCEE)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

**ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR:
(200 marc)**

Freagair ceist amháin as dhá cheann de na sé thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 1
Náisiúnachas agus foirmiú stát san Eoraip, 1815-1871

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (aidhm Owen + cé chomh maith agus a d'éirigh leis)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (gnóthaí inmheánacha + gnóthaí seachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2
Náisiúnstáit agus teannas idirnáisiúnta, 1871-1920

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (stiúradh an chogaidh + dearcthaí a bhí ag athrú ina leith)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3
Deachtóireacht agus daonlathas san Eoraip, 1920-1945

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (polasaithe inmheánacha + polasaithe seachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4
Easaontas agus ath-ailíniú san Eoraip, 1945-1992

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (gnóthaí inmheánacha + gnóthaí seachtracha)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Cúlú na hEorpa ó impireachtaí agus an iarmhairt, 1945-1990

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Cén fáth ar dhealaigh Katanga ón gCongó agus conas a tharla sé go raibh gné idirnáisiúnta ag baint leis an ngéarchéim a lean é)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Conas a rinneadh tír ilchiníoch den Fhrainc agus conas a d'fhorbair caidreamh idir ciníocha ansin sna 1980idí)
Mura dtugtar ach CEANN AMHÁIN, Uasmhéid MC = 50

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Na Stáit Aontaithe agus an domhan, 1945-1989

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

AN ARDTEISTIMÉIREACHT **2011**

SCÉIM MHARCÁLA

STAIR **AN LUATHAOIS**

ARDLEIBHÉAL

TUARASCÁIL AR AN STAIDÉAR TAIGHDE (TST)
(100 marc)

LÉITEAR AN tIOMLÁN SULA MARCÁILTEAR AON NÍ!

PLEAN IMLÍNEACH (15 mharc)

Foinsí a lua = 6 mharc Gnéithe eile = 9 marc

Foinsí a lua

Iarrtar trí fhoirse chuí a lua.

Gach foirse chuí a lua go cruinn = 2 mharc

Údar + teideal amháin = 1 mharc

Mír eolais eile sa bhreis air sin mar fhianaise (m.sh. foilsitheoir, dáta) = 1 mharc

2 mharc x 3 = uasmhéid 6 mharc maidir le 3 fhoirse

N.B. ‘Ní ghlacfar le gnáth-théacsleabhair scoile mar fhoinsí oiriúnacha chun críche staidéir thaighde.’ RO/CNCM *Treoirlínte*, lch 14.

An t-ábhar staidéir atá molta a shainiú agus bunús a thabhairt dó, ag sonrú na n-aidhmeanna agus an cur chuige atá i gceist.

An leagann an t-iarrthóir amach go soiléir an t-ábhar a bhfuil sé i gceist staidéar a dhéanamh air agus an chúis go ndéantar? An leagann an t-iarrthóir amach na haidhmeanna leis an staidéar agus an chaoi ar dóigh go mbainfear amach iad?

Maidir le gach ceann de na trí chritéar, cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Sainiú agus bunús
(uasmhéid = 3 mharc)

Aidhmeanna a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Cur chuige a shonrú
(uasmhéid = 3 mharc)

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

Go han-mhaith = 3
Go maith = 2
Réasúnta = 1

MEASTÓIREACHT AR NA FOINSÍ (25 marc)

Tagairt a dhéanamh do láidreachtaí agus/nó laigí na bhfoinsí agus léargas a thabhairt ar an mbaint atá ag na foinsí leis an ábhar.

Cé chomh maith is a éiríonn leis an iarrthóir an méid sin a dhéanamh go soiléir agus go loighciúil?

Tagairt do na TRÍ fhoinsé GO LÉIR

sármhaith = 22-25 marc
go han-mhaith = 17-21 marc
go maith = 13-16 mharc
réasúnta = 9-12 mharc
go lag = 0-8 marc

Gan ann ach tagairt do DHÁ fhoinsé

sármhaith = 15-17 marc
go han-mhaith = 12-14 mharc
go maith = 9-11 mharc
réasúnta = 6-8 marc
go lag = 0-5 mharc

Gan ann ach tagairt d'fhoinsé AMHÁIN

sármhaith = 8-9 marc
go han-mhaith = 6-7 marc
go maith = 4-5 mharc
réasúnta = 2-3 mharc
go lag = 0-1 mharc

AISTE FHADA (60 marc)

Aiste staire = 50 marc

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde = 10 marc

Is féidir an t-athbhreithniú ar an bpróiseas taighde a bheith ina chuid shlán den aiste nó is féidir é a chur i láthair mar ghné ar leith den obair.

Ba cheart an aiste staire a mheas mar aonad agus marcanna as 50 a bhronnadh mar seo a leanas:

<i>Eolas ar an stair – 25 marc</i> Críochnúil, cruinn agus ag baint le hábhar an teidil	<i>Sármhaith:</i> 21-25 <i>Go han-mhaith:</i> 16-20 <i>Go maith:</i> 11-15 <i>Réasúnta:</i> 6-10 <i>Go lag:</i> 0-5
<i>Scileanna taighde – 15 mharc – Mar shampla</i> Taighde sách domhain léirithe Úsáid na bhfoinsí Plé cóir cothrom ar na ceisteanna	<i>Sármhaith:</i> 13-15 <i>Go han-mhaith:</i> 10-12 <i>Go maith:</i> 7-9 <i>Réasúnta:</i> 4-6 <i>Go lag:</i> 0-3
<i>Cur i Láthair – 10 marc</i> Litearthacht Loighiciúlacht Leagan Amach	<i>Sármhaith:</i> 9-10 <i>Go han-mhaith:</i> 7-8 <i>Go maith:</i> 5-6 <i>Réasúnta:</i> 3-4 <i>Go lag:</i> 0-2

Athbhreithniú ar an bpróiseas taighde (10 marc)

Is féidir seo a chur i láthair mar chuid ann féin nó mar chuid shlán den aiste.

Ba cheart don scrúdaitheoir an cuntas ar an bpróiseas taighde a mheas ina iomláine, agus marcanna a bhronnadh mar seo a leanas:

Sármhaith: 9-10

Go han-mhaith: 7-8

Go maith: 5-6

Réasúnta: 3-4

Go lag: 0-2

Roinn 1: CEIST DHOICIMÉAD-BHUNAITHE (CDB) (100 marc)

1. Tuiscint (20 marc)

- (a) Mar gur “mháistir staire agus filíochta” agus “scríobhaí léannta” é a “chum mórán dánta agus rann”. 5M
- (b) Bhí sé “saibhir agus rachmasach”, “chum [sé] mórán dánta agus rann”, reáchtáil sé mórán scoileanna, fuair sé “an bua... ar an Diabhal agus ar an saol” 5M
- (c) Mar go bhfuil meas chomh mór sin orthu/go raibh an-chlú orthu. D’fhéadfaidís daoine a dhéanfadh iad a mhaslú a cháineadh agus dochar a dhéanamh dá gclú. 5M
- (d) Tugtar glóire do na daoine dána agus aindlíthiúla sna dánta seo. Moltar an t-olc agus an duáilce. 5M

2. Comparáid (20 mharc)

- (a) Go deimhin, tá na doiciméid ar aon fhocal gur dhuine le tionchar a bhí san fhile in Éirinn na nGael

Doiciméad A

Bheadh tionchar aige mar mháistir staire agus filíochta

Bhí tionchar aige mar gheall ar a shaibhreas agus a fhlúirse

Bhuaigh sé in aghaidh an Diabhail agus an tsaol

Doiciméad B

Is mó a gclú i measc na ndaoine

Glactar go fonnmhar lena gcuid véarsaí

Tugann siad glóire d’aimhleastóirí agus tuilleann siad meas dá bhrí sin is cosúil

Marcáiltear gach doiciméad 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M

10M

- (b) Aontaíonn Doiciméad A agus easaontaíonn Doiciméad B le ról na bhfilí

Doiciméad A

Maítear san fhaisnéis ar fad anseo gur éirí go maith leis an bhfile mar scoláire, mar mhúinteoir, mar fhear gnó. Níl aon phointe diúltach ann.

Doiciméad B

Ní maith le Spenser go dtugann na filí glóire d'aimhleastóirí agus go léiríonn siad iad mar eiseamláirí d'fhir óga.

Easaontaíonn sé lena moladh don olc agus don duáilce, rudaí atá go dona don tír dar leis

Marcáiltear gach doiciméad 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M
10M

3. *Criticeas* (20 mharc)

- (a) Cé acu doiciméad, A nó B, is luachmhaire mar fhoinse faoi scoileanna na mbard agus faoi fhilí in Éirinn?

Tabhair tuairisc ar gach doiciméad. Marcáiltear gach cúis 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

Freagra nach luann ach doiciméad amháin = uasmhéid 5M
10M

- (b) Na nithe a raibh Spenser gafa leo mar fhile agus mar choilíneach

Mar fhile:

Taitníonn greann agus cruthaíocht le Spenser, ach is mó a thaitníonn scil an fhile in ornáideachas na filíochta leis

Creideann sé gurb é cuspóir na filíochta suáilce a mhaisiú agus a áilliú in áit urraim a thabhairt don duáilce

Mar choilíneach:

Measann Spenser gur bagairt do shlándáil na coilíneachta iad na baird mar go spreagann siad fir óga an-mheas a bheith acu ar dhaoine atá easumhal agus ceannairceach

Tá sé an-daorbhreithiúnach faoi baird agus faoina gcuid dánta a thugann le tuiscint go bhfuil sé, mar choilíneach, uachtarach ó thaobh an chultúir de

Tabhair tuairisc ar Spenser mar fhile agus ar Spenser mar choilíneach.
Marcáiltear gach ceann 0-5 de réir cáilíochta

Sármhaith = 5 mharc Go han-mhaith = 4 mharc Go maith = 3 mharc

Réasúnta = 2 mharc Go lag = 0-1 mharc

4. *Comhthéacsúchán (40 marc)*

Tosaítear, le ceist 4, ar mharcáil de réir an ailt.

Marc Carnach = Uasmhéid 24 marc

Meastóireacht Ghinearálta = Uasmhéid 16 mharc

Marc Carnach (MC)

Marcanna iad seo a bhronntar maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste a cuireadh.

Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hailt.

Tharlódh alt nó comhionann ailt ar cheann acu seo a leanas:

- (viii) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ix) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (x) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xi) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xii) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xiii) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (xiv) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimre nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Nuair atá an freagra roinnte ina ailt nó a gcomhionann ag an scrúdaitheoir, bronnfar marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Sármhaith: 11-12 marc Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchttaireachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.

Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 mharc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc	Gan tábhacht/Gan baint le hábhar/botúin thromchúiseacha.

Meastóireacht Ghinearálta (MG)

Agus marcanna MG á mbronnadh, tabharfaidh an scrúdaitheoir san áireamh cé chomh maith agus a láimhseálann an t-iarrthóir an cheist a cuireadh. Beidh an tábla grádúcháin seo a leanas i bhfeidhm:

Sármhaith: 14-16 mharc
Go han-mhaith: 11-13 mharc
Go maith: 6-10 marc
Réasúnta: 4-5 mharc
Go lag: 2-3 mharc
Go han-lag: 0-1 mharc

Agus marcanna MG á mbronnadh, níor cheart go mbeadh an scrúdaitheoir ag súil le freagraí is iomláine ná 40% i gcomparáid leis na freagraí ar na ceistanna níos faide maidir le topaicí i Roinn 2 agus Roinn 3.

Leantar den phrionsabal seo maidir le marcáil de réir an ailt (MC agus MG) síos trí Roinn 2 agus Roinn 3. Bíonn marcanna MC agus marcanna MG i gcóimheas 60/40 le chéile ar feadh an scrúdpháipéir ar fad.

Roinn 2: ÉIRE (100 marc)
agus
Roinn 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR (200 marc)

Éilítear ar an iarrthóir i Roinn 2 agus i Roinn 3 freagra a thabhairt mar gheall ar cheist staire. Marcáiltear na freagraí faoi dhá cheannteideal:

Marc Carnach (MC) maidir le hábhar staire atá cruinn agus ag baint le hábhar na ceiste mar a cuireadh í.

Uasmhéid MC = 60 marc.

Meastóireacht Ghinearálta (MG) maidir le feabhas an fhreagra ina iomláine i gcomhthéacs na ceiste a cuireadh.

Uasmhéid MG = 40 marc.

An freagra a mharcáil

Agus an freagra á mharcáil, beidh dearcadh oscailte ag an scrúdaitheoir ag déileáil leis an ábhar, maidir leis an réimse freagraí inghlactha a bhféadfaí bheith ag súil leo ó iarrthóir ar an leibhéal seo agus beidh tuiscint ag an scrúdaitheoir ar scóip an eolais agus na scileanna staire a éilítear faoin siollabas. Roinnfidh an scrúdaitheoir an freagra ina ailt nó ina aonaid ba chomhionann le hait:

- (viii) Réamhrá fiúntach ina dtráchtar ar chúlra an cháis agus/nó ina leagtar síos na téarmaí agus ina mínítear an cur chuige;
- (ix) Eachtra, ré nó céim i sraith eachtraí;
- (x) Gné a bhaineann le topaic/ceist agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xi) Pointe mar chuid d'argóint nó plé agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xii) Míniú ar choincheap nó ar théarma agus tagairtí d'fhíricí mar bhonn leis;
- (xiii) Má tá roinnt ráiteas suntasach fiúntach ann ina bhfuil fíricí, míniúchán nó tráchttaireacht, ainneoin gan ceangal ná gaol eatarthu, is féidir iad a thabhairt le chéile agus a mheas mar a bheadh comhionann ailt ann;
- (xiv) Alt nó achoimre mhaith chlabhsúir a mbeadh níos mó ag baint leis ná athrá díreach.

(Achoimriú nach bhfuil ann ach athrá = uasmhéid 4 mharc)

Bronnfaidh an scrúdaitheoir marcanna i leith gach ailt nó a chomhionann mar seo a leanas:

Marc Carnach (MC)
(Uasmhéid = 60 marc)

Sármhaith: 11-12 marc	Sárshaothar anailíse, léargais nó tráchtairéachta. Eolas cruinn, suntasach á chur i láthair go soiléir.
Go han-mhaith: 8-10 marc	Ábhar an-mhaith, á chur i láthair go cruinn soiléir.
Go maith: 6-7 mharc	Eolas fiúntach, á chur i láthair go maith.
Réasúnta: 3-5 mharc	Eolas teoranta/ar éigin é á chur i láthair
Lag: 0-2 mharc thromchúiseacha.	Gan tábhacht/Gan baint le hábhar/botúin

Meastóireacht Ghinearálta (MG)
(Uasmhéid = 40 marc)

Sármhaith: 34-40 marc	Sármhaith sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, go háirithe sa chás go léirítear foghlaim mhionghéar, léitheoireacht leathanréimseach, cumas anailíse nó tráchtairéacht fhorleithheadach.
Go han-mhaith: 28-33 marc	Go han-mhaith – ach gan é sármhaith – sa chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, i.e. cruinn agus cuimsitheach.
Go maith: 22-27 marc	Ar chaighdeán maith ó thaobh an chaoi a ndéileáiltear leis an gceist a cuireadh, ach gan é eisceachtúil maidir leis an eolas ná an tráchtairéacht a chuirtear ar fáil.
Réasúnta: 16-21 marc	Iarracht réasúnta an cheist a cuireadh a fhreagairt, ach lochtanna sonracha air, m.sh: tráchtairéacht neamhiomlán, sonraí nach mbaineann le hábhar, míchruinneas ó thaobh fíricí.
Go lag: 10-15 mharc	Go dona sa mhéid agus go dteipeann ar an iarrthóir an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt, ach fiúntas áirithe leis ina dhiaidh sin féin.
Go han-lag: 0-9 marc	Freagra an-dona nach bhfuil ann, ar an gcuid is fearr de, ach blúiríní eolais.

Agus marcanna MG á mbronnadh, déanfaidh an scrúdaitheoir feabhas an fhreagra a mheas agus na gnéithe seo a leanas á dtabhairt san áireamh de réir mar is cuí:

- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas anailís a dhéanamh ar na nithe a bhaineann leis an gceist a cuireadh (i.e. níos mó ná tuairisc reacaireachta sa fhreagra)?

- Cé chomh maith is a láimhseáil an t-iarrthóir an fhianaise a bhaineann le hábhar a chuireann bonn iontaofa faoina c(h)uid anailíse?
- Cé chomh mór is a léirigh an t-iarrthóir cumas cúis a chur i láthair agus a theacht ar lón tátail (i.e. an cheist mar a cuireadh í a fhreagairt)?

Nótaí maidir le topaicí faoi leith

ROINN 2: ÉIRE (100 marc)

Freagair ceist amháin as **ceann amháin** de na cúig thopaic thíos.

Éire: Topaic 2

Éirí amach agus concas in Éirinn i réimeas Eilíse, 1558-1603

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cúiseanna + iarmhairtí)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (láidreachtaí + laigí)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 3
**An Ríocht agus an Choilíneacht: An streachailt don lámh uachtair in
Éirinn, 1603-1660**

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 4
Cinsealacht choilíneachta á bunú, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (Caitlicigh + Protastúnaigh)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 5

An choilíneacht in aghaidh na ríochta – teannais in Éirinn i lár an ochtú haois déag, 1715-1770

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cad é a bhí ann? + cén chaoi ar fheidhmigh sé?)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cúiseanna gearáin + an chaoi chun iad a cheartú)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cuspóirí dlíthe + an chaoi ar cuireadh i bhfeidhm iad)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

Éire: Topaic 6

Deireadh na ríochta Éireannáí agus bunú an Aontais, 1770-1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cathair thionsclaíoch + fadhbanna seicteacha)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (an fáth ar bunaíodh coláiste + tionchar ar chreideamh)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

ROINN 3: AN EORAIP AGUS AN DOMHAN MÓR
(200 marc)

Freagair ceist amháin as dhá cheann de na sé thopaic thíos.

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 1
An Eoraip ón Athbheochan go dtí an Reifirméisean, 1492-1567

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

NÓTA: DHÁ ghné (an bhagairt Thurcach + ag dul i ngleic leis an mbagairt)

Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 2
Creideamh agus cumhacht: polaitíocht sa séú haois déag déanach, 1567-1609

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (cad fáth Armáid? + cén fáth ar theip uirthi?)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 3
Éiclips na Sean-Eorpa, 1609-1660

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (an chaoi ar baineadh an impireacht amach + an chaoi a ndeachaigh sí chun sochair)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 4
An Eoraip le linn ré Louis XIV, 1660-1715

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: TRÍ ghné (baincéireacht + margáí + comhlachtaí trádála)
Mura bhfuil ach DHÁ CHEANN, Uasmhéid MC = 50
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 40

4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 5
Impireachtaí á mbunú, 1715-1775

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: TRÍ ghné (polaitíocht + creideamh + sochaí)
Mura bhfuil ach DHÁ CHEANN, Uasmhéid MC = 50
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (aidhmeanna + éachtaí)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40

An Eoraip agus an domhan mór: Topaic 6
Impireachtaí faoi Réabhlóid, 1775-1815

1. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
2. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
3. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: DHÁ ghné (spreagthaí + léiriú)
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 50
4. Uasmhéid MC = 60
Uasmhéid MG = 40
NÓTA: TRÍ ghné (Na Gaeil + Na Sean-Ghaill + Na Nua-Ghaill)
Mura bhfuil ach DHÁ CHEANN, Uasmhéid MC = 50
Mura bhfuil ach CEANN amháin, Uasmhéid MC = 40

